

Tilsvarende omkostningsstigninger kan følge af lovgivningen vedrørende beskyttelse af det eksterne miljø. Disse udgiftsstigninger vil kunne indregnes i medfør af denne bestemmelse i det omfang, de ikke allerede er indregningsberettigede i medfør af nr. 2, som stigning i offentlige takster og afgifter.

Ved bestemmelsen i nr. 6 tillades endeligt indregning af øgede omkostninger ved tab på debitorer. Denne post må opgøres som forskellen mellem udgifterne i det løbende regnskabsår – opgjort efter et realistisk skøn – og de tilsvarende udgifter i det regnskabsår, der udløb senest den 5. oktober 1982.

I stk. 2 defineres handelsvirksomheders bruttoavance som omfattende differencen mellem salgspris og indkøbspris, med tillæg af sædvanlige hjemtagelsesomkostninger og omkostninger til emballage. Dette er ensbetydende med at omkostningsbesparelser i disse virksomheder ikke påvirker størrelsen af den efter loven tilladte bruttoavance. Disse virksomheder har herved mulighed for gennem rationalisering at forbedre deres indtjenings- og konkurrenceforhold.

Som stk. 2 er formuleret medfører den derimod, at en nedgang i industri- og håndværksvirksomheders udgifter til direkte arbejds løn og til brug af råvarer og hjælpematerialer pr. vareenhed skal give sig udslag i, at priserne nedsættes tilsvarende. Dette kan modvirke virksomhedernes incitament til gennem rationaliseringsforanstaltninger og investeringer at øge deres effektivitet gennem minimering af de direkte omkostninger. Formålet med bestemmelsen i stk. 3 er at fjerne denne rationaliseringsbegrænsende effekt for industri- og håndværksvirksomheder.

På denne baggrund tillades industri- og håndværksvirksomheder at forhøje bruttoavancerne med beløb, der svarer til de ved rationalisering efter den 5. oktober 1982 indvundne besparelser i udgifter til direkte arbejds løn og besparelser i forbrug af råvarer og hjælpematerialer. I dette beløb skal dog fradrages de øgede indirekte omkostninger, som er en følge af rationaliseringsforanstaltningerne, og som kan indregnes i medfør af stk. 1.

Det bemærkes, at der herved alene åbnes adgang til at undlade en nedsættelse af priserne svarende til de ved rationalisering opnåede besparelser, og at en nedgang i råvarepriser m.v. må give sig udslag i tilsvarende nedsættelse af priserne.

Ved bestemmelsen i stk. 4 inddrages tjeneste- og transportydelse under de samme regler, som gælder for de vareproducerende og -handlende erhverv.

For forsikringserhvervets vedkommende gør der sig særlige forhold gældende, idet det f.eks. er vanskeligt, således som § 1 forudsætter, at foretage en bestemt kalkulation af vederlaget for ydelsen. Dette skyldes bl.a., at et forsikringselskab, når der tegnes en forsikring, giver tilsagn om at overtage en risiko for et fremtidigt, ukendt begivenhedsforløb.

Loven må derfor i disse tilfælde administreres på baggrund af forsikringserhvervets særlige forhold. Herved vil der bl.a. kunne tages hensyn til, at loven ikke tager sigte på at hindre sådanne præmieforhøjelser, der er begrundet i et rimeligt skøn over udviklingen i erstatningsudgifter, medens det er en forudsætning, at der ikke bliver tale om en præmieforhøjelse, som går ud over, hvad der er nødvendigt til inddækning af en forøget risiko.

Til § 2

Den store samfundsmæssige betydning, som de offentlige takster indtager, tilsiger, at pris- og avancefastsættelsen i offentlig regie omfattes af lovens bestemmelser. En lang række offentlige takster optræder som omkostninger for erhvervslivet, hvorfor betydelige stigninger i offentlige takster vil have en ugunstig indflydelse på erhvervslivets almindelige omkostningsniveau. Under de seneste års midlertidige prislovgivning har offentlig virksomhed da også været omfattet af bestemmelserne.

Til § 3

Bestemmelsen om, at den der fastsætter vejledende videresalgspriser, ikke må forhøje de i disse indeholdte bruttoavancer mere end, hvad der følger af lovens regler, er begrundet i hensynet til, at senere led i omsætningen ikke ved at følge de vejledende priser skal komme til at overtræde loven. De stigninger, som kan indregnes, er dels de indregningsberettigede omkostningsstigninger, som foreligger i den virksomhed, som tilkendegiver videresalgspriserne, dels de indregningsberettigede omkostninger, som foreligger hos næste led i omsætningen. For så vidt angår de sidstnævnte omkostningsstigninger, der ifølge sagens natur må fastsættes ud fra en gennemsnitsbetragtning vedrørende de senere omsætningsleds omkostningsforhold, vil det være nødvendigt, at tilsynet udøver en vis vejledningsvirksomhed med hensyn til, hvor store omkostningsstigninger der inden for mere betydende brancher vil kunne betragtes som om-